

0a59e0fc-bb14-4e9d-a646-1f52bc4b1bf7

PRIMJERAK ZA UČENIKA

Republika Srbija
MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE I
TEHNOLOŠKOG RAZVOJA
ZAVOD ZA VREDNOVANJE KVALITETA
OBRAZOVANJA I ODGOJA

ZAVRŠNI ISPIT NA KRAJU OSNOVNOG OBRAZOVANJA I ODGOJA

TEST
BOSANSKI JEZIK

IDENTIFIKACIONI OBRAZAC

_____
IME, IME JEDNOG RODITELJA/DRUGOG ZAKONSKOG ZASTUPNIKA, PREZIME UČENIKA

IDENTIFIKACIONI BROJ UČENIKA

--	--	--	--	--	--	--	--

OSNOVNA ŠKOLA _____

MJESTO _____

OPĆINA _____

_____
POTPIS DEŽURNOG NASTAVNIKA

Rezultatima možeš pristupiti na sajtu <http://zios.mpn.gov.rs/>

Korisničko ime: upiši svoj identifikacioni broj

Lozinka: 0a59e0fcbb14

UPUTSTVO ZA RAD

- Test sadrži **20** zadataka, koje treba riješiti za **120** minuta.
- Piši čitko, latiničnim slovima, vodeći računa da tvoji odgovori budu razumljivi, ali i gramatički i pravopisno ispravni.
- Kada rješavaš zadatke u kojima se od tebe očekuje da nešto dopišeš, uvijek se koristi punim nazivima; skraćenice nisu dozvoljene (npr. treba pisati *imenica*, a ne *im.*, ili *lokativ*, a ne *lok.* i slično).
- Popuni test **plavom hemijskom olovkom** (tokom rada možeš se koristiti grafitnom olovkom i gumicom).
- Odgovor koji je napisan samo grafitnom, crnom hemijskom ili „piši-briši“ olovkom neće biti priznat.
- U zadacima sa ponuđenim odgovorima neće biti priznati prepravljani odgovori.
Obrati pažnju da se zadaci razlikuju po načinu na koji trebaš dati odgovor.
- Nemoj ništa upisivati na QR kodove () , koji se nalaze na svakoj strani testa.
- Obrati pažnju da se zadaci razlikuju po načinu na koji trebaš dati odgovor.

U nekim zadacima izabrat ćeš tačan odgovor tako što ćeš obojiti odgovarajući kružić. U zadacima u kojima postoji više tačnih odgovora potrebno je obojiti više kružića. Vodi računa da kružić bude obojen; mora biti obojen jer će ti samo tako odgovor biti priznat.

PRIMJER OBOJENIH KRUŽIĆA
U zadatku sa jednim tačnim odgovorom
Koji je glavni grad Republike Srbije? Oboj kružić ispred tačnog odgovora. ☐ Novi Sad ☒ Beograd ☐ Niš ☐ Kruševac
U zadatku sa više tačnih odgovora
Oboj kružiće ispred izraza čiji je zbir 5. ☒ 2 + 3 ☐ 1 + 2 ☒ 4 + 1 ☐ 2 + 4 ☐ 3 + 5

- Ako završiš ranije, predaj test i tiho izadi.

Želimo ti mnogo uspjeha na ispitu!

ЗАВРШНИ ИСПИТ НА КРАЈУ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА I ODGOJA

TEST
BOSANSKI JEZIK

1. Prisjeti se tvorbe riječi i načina na koji mogu nastajati nove riječi. Oboj kružice ispred riječi koje su nastale izvođenjem.

- visibaba   učiteljica   završiti   nosorog   zubar

2. Oboj kružice ispred rečenica u kojima prepoznaješ pravi objekt:

- Dugo smo razgovarali o njegovoj novoj knjizi.
 U kasnim satima, za svojim stolom, pisao je najljepše pjesme.
 Sačuvat ću ti parče kolača.
 Nisam zadovoljan tvojim radom.

3. U sljedećem nizu riječi data su dva sinonimska para. Pronađi ih i zapiši na linije ispod teksta.

brz, mrak, ležati, hitar, učenik, veseo, konj, kuća, hodati, kljuse

---

---

4. Pažljivo pročitaj odlomke iz sljedećih tekstova i odredi da li su u pitanju književnoumjetnički ili neumjetnički tekstovi. Pažljivo dopuni rečenice traženim pojmovima.

a)

Kihnuo je, kao što vidite. Kihati nikome i nigdje nije zabranjeno. Kišu i seljaci, politički šefovi, i pokatkad čak i tajni savjetnici. Svi kišu. Červjakov se nimalo nije zbunio, obrisao je lice maramicom, i kao uljudan čovjek, pogledao oko sebe: nije li uznemirio koga svojim kihanjem? Ali sad se istom zbunio. Opazio je da je starac, koji je sjedio pred njim, u prvom redu sjedala, marljivo rukavicom brisao svoju čelu i vrat i nešto gundao. U starcu Červjakov je poznao civilnog generala Brizžalova, koji je služio u ministarstvu saobraćaja.

Ovo je odlomak iz _____ teksta.

b)

Personifikacija je stilska figura kojom se mrtvim stvarima i apstraktnim pojmovima pridaju ljudske osobine. Proces kojim se vrši ovo zamjenjivanje metaforičan je. Ljudske osobine prenose se na mrtve stvari ili na apstraktne pojmove.

Ovo je odlomak iz _____ teksta.

5. Pročitaj odlomak iz teksta *Gromovo đule* autora Skendera Kulenovića. Odredi oblike kazivanja u datom odlomku.

Mora da sam tako još u najranijem djetinjstvu sklopio prijateljstvo s gromovima. Poslije mnogo godina, jedne mrkle noći na planini Vlašić udarali su svud oko mene, kao vatrena kiša-šropac, a jednoga dana našao sam se na Vranici planini u samim oblacima, gdje su oko mene igrali đavolsko kolo. Nijedan me nije htio. Bilo je tako nekoliko puta i u ratu, među u kuršumima i granatama. Da mi dva brata nisu poginula, prosto bih povjerovao da je mati našla i tajno negdje zakopala gromovo đule. Vjerujem i... ne vjerujem.

Oboj kružić ispred dva oblika kazivanja koja su zastupljena u navedenom odlomku.

- deskripcija i monolog   deskripcija i naracija   naracija i dijalog   naracija i monolog

6. Pred tobom se nalazi jedan kraći odlomak iz teksta koji govori o specifičnom obliku bošnjačke narodne poezije. Pažljivo ga pročitaj i odgovori na zahtjev ispod teksta.

To je specifična ljubavna narodna pjesma, nastala kao poetska muzička tvorevina u urbanim sredinama početkom XVI stoljeća, u onom ambijentu koji čini dobro poznatu pozadinu ovoj vrsti poezije.

Kada su naši krajevi postali važan dio Osmanskog carstva, tada su počeli baštiniti istočnjačku kulturu življenja. Bogatije kuće imale su česme u avlijama stvarajući tako privlačan ambijent za život. U avlijama se nalazilo cvijeće, što potvrđuju brojne sevdalinke. Umjerenija izdvojenost djevojaka vodila je stvaranju posebnog oblika ljubavnog upoznavanja, ašikovanja. Mladići i djevojke sastajali su se najčešće petkom, ali i drugim danima na sokaku, pred kapijama ili na ašik-pendžeru koji je imao mušepke (drvene rešetke). Jedan od načina upoznavanja bila je i pjesma, kojom se iza mušebaka odgovala na muški glas sa druge strane.

O kojoj vrsti narodnih ljubavnih pjesmama se govori u odlomku?

---

7. Oboj kružić ispred pravilno napisane rečenice.

- Svi u školi su znali da on niodčega ne umije napraviti maketu.
- Svi u školi su znali da on ni od čega ne umije napraviti maketu.
- Svi u školi su znali da on od ničega ne umije napraviti maketu.

8. Pročitaj tekst pa u nekoliko rečenica parafriziraj osnovnu informaciju koju si dobio/la čitajući tekst.

Opera „Hasanaginica“ svečano otvara novu umjetničku sezonu Narodnog pozorišta Sarajevo
Nova umjetnička sezona Narodnog pozorišta Sarajevo će svečano biti otvorena 15. septembra u 19:30 sati izvedbom opere „Hasanaginica“.

„Hasanaginica“ je nastala i služila kao predložak za istoimenu bosansku operu koja je premijerno izvedena u Sarajevu 2000. godine. Od tada predstavlja jedan od glavnih naslova na repertoaru Narodnog pozorišta Sarajeva. Kompozitor „Hasanaginice“ Asim Horozić je ovu veličanstvenu operu skladao prema libretu Nijaza Alispahića, a režiju je potpisao Sulejman Kupusović.

---

9. Pročitaj kratak tekst o književnoj nagradi *Aladin Lukač* i odgovori na zahtjeve ispod teksta.

Književna nagrada *Aladin Lukač* osnovana je 2005. godine. Ustanovio ju je Kulturni centar Novi Pazar i nosi ime po pjesniku iz Novog Pazara – Aladinu Lukaču. On je rođen 4. 2. 1976, a život je izgubio 31. jula 2003. godine u saobraćajnoj nesreći u Gorjercu kod Bihaća. Kao maturant Gimnazije u Novom Pazaru objavio je zbirku poezije *Suze čuvaju hromi ljudi*, a posthumno su mu objavljene knjige poezije: *Gitare morte*, *U dnu kamena*, *U suzi ugravirana tuga* i *Bramaputra*. Aladinovu pjesničku zaostavštinu istraživao je njegov otac, profesor Šerif Lukač, a objavljivanje njegovih zbirki poezije pomogli su brojni ljubitelji knjige.

Nagrada *Aladin Lukač* dodjeljuje se mladim autorima starosti do 27 godina za zbirku poezije koja je objavljena u protekloj godini, na srodnim jezicima naroda naših prostora.

Oboj kružice ispred tačnih odgovora.

- Nagrada *Aladin Lukač* se dodjeljuje svim zainteresovanim kandidatima.
- Nagrada *Aladin Lukač* se dodjeljuje autorima starosti do 27 godina.
- Ovu nagradu ustanovila je Narodna biblioteka „Dositej Obradović“.
- Nagrada je osnovana 2005. godine.

10. Na prazne linije dopiši dijalekte bosanskog jezika koji nedostaju.

a. istočnobosanski

b. _____

c. _____

d. zapadnohercegovački

e. _____

11. Podvuci naglašeni vokal u sljedećoj riječi:

MATEMATIKA

12. Podvuci prefiks markirane riječi u datoj rečenici:

Knjigu je potrebno **pročitati** tokom raspusta.

13. Pažljivo pročitaj sljedeći tekst i odgovori na zahtjev ispod njega.

Ćamil Sijarić je rođen 1913. godine u selu Šipovice kod Bijelog Polja. Osnovnu školu je završio u Godijevu kod Bijelog Polja, a potom je od 1927. do 1935. godine pohađao Veliku medresu kralja Aleksandra u Skoplju. Školovanje je nastavio u Vranju i u tamošnjoj gimnaziji maturirao 1936. godine, nakon čega je prešao na studije prava u Beogradu. Diplomirao je 1940. godine, a za vrijeme Drugog svjetskog rata službovao je u Sarajevu, Mostaru, Bosanskoj Gradišci i Banjoj Luci. Njegova najpoznatija djela su: *Ram bulja* – pripovijetke (1953), *Bihorci* – roman (1956), *Kuću kućom čine lastavice* – pripovijetke (1962), *Sablja* – pripovijetke (1969), *Rimski prsten* – pripovijetke (1984), *Raška zemlja Rascija* – roman (1979), *Konak* – roman (1971). Umro je 6. decembra 1989. godine.

Odredi kojem graničnom književnom žanru pripada ovo djelo.

Odgovor: _____

14. Oboj kružić ispred imena poznatog bošnjačkog narodnog epskog pjevača (pjesnika) čije je najznačajnije djelo ep *Ženidba Smailagić Meha*.

Mehmed-beg Kapetanović   Omer-efendija Humo   Avdo Mehedović

15. Pažljivo pročitaj odlomak iz teksta *Pčele i zdravlje* Nijaza Abadžića. U nekoliko jezičkih i pravopisno ispravnih rečenica izrazi svoje zapažanje o štetnosti fabričkoga šećera i prednosti korišćenja pčelinjeg meda u ishrani.

Rafinirani, fabrički šećer je tako ukusan da djeca ne znaju kad im je dosta. Međutim, nauka taj šećer smatra „lopovom“ koji krade kalcijumove soli od zubi sve dok ih potpuno ne upropasti i na taj način stvori povoljne uvjete za druga ozbiljna tjelesna oboljenja.

Francuski naučnik, dr. Pol Karton ukazao je na to da u Francuskoj veliki broj djece umire u prvoj godini života baš zbog neracionalne upotrebe šećera. On je naveo dokaze da šećer izaziva razne poremećaje u krvi, čime se u tijelu priprema teren za razne bolesti: malokrvnost, bolesti stomaka, jetre, crijeva i druge.

Pčelinji med ima, naprotiv, u svom sastavu jedan dio kalcija i drugih mineralnih soli koje je sama priroda podarila čovjeku za njegovo zdravlje. Zbog toga su djeca koja u svojoj ishrani redovno dobijaju med znatno otpornija prema mnogim bolestima.

---

16. Poveži riječi iz lijeve kolone s riječima iz desne kolone tako da dobiješ parove sinonima. U lijevoj koloni je jedna riječ suvišna.

granica	proizvod
gledati	
pozorište	stanarina
produkt	teatar
pobjeda	trijumf
kirija	međa
lijek	posmatrati

17. Na osnovu datih osobina odredi o kom funkcionalnom stilu je riječ.

a)

Stil kojim se svakodnevno pišu poslovna pisma, oblikuju zakonski propisi, obavlja službena komunikacija. On na stvari, ljude i procese gleda bez emocija, hladno i objektivno uz dominantno korišćenje zvanične pravnoadministrativne terminologije. Primjetna je jednoobraznost, ukalupljenost, šablon, hladnoća i bezličnost. Glavni zahtjevi koji se postavljaju su: kratkoća, jasnost i učtivost.

---

b)

Ovaj stil se od ostalih funkcionalnih stilova razlikuje po bogatoj raznovrsnosti i figurativnosti, po emocionalnoj obojenosti, po živosti, po maštovitosti i fikcionalnosti, po bogatstvu formi, odstupanju od uobičajenog načina izražavanja (riječi sa prenesenim značenjem, poseban raspored riječi u rečenici), višeznačenost, simboličnost, ekspresivnost (izražajnost).

---

c)

Stil javnih komunikacija (štampe, radija, televizije), predavanja i svih napisa namijenjenih široj javnosti. Od njega se zahtijeva jednostavnost, primjerenost publici, jasnost i neposrednost. Ovaj stil, s obzirom da je njime pisan tekst namijenjen široj publici, treba da bude živ, ekspresivan, dinamičan i upečatljiv.

---

18. Odredi u kojim se kategorijama vrši kongruencija (slaganje) markiranih riječi u rečenici:

*Znala je da njeni učenici vole **voćne torte**.*

Oboj kružić ispred tačnog odgovora.

Kongruentne kategorije su:

- rod, broj i padež   rod i broj   broj i padež

19. Pred tobom je odlomak iz pjesme Sergeja Jesenjina. Pročitaj ga i odgovori na zahtjev ispod njega.

Jesi l' živa staričice moja?
Sin tvoj živi i pozdrav ti šalje.
Nek uvečer nad kolibom tvojom
ona čudna svjetlost sja i dalje.

Pišu mi da viđaju te često
zbog mene veoma zabrinutu
i da ideš svaki dan na cestu
u svom trošnom starinskom kaputu.

U sutonu plavom da te često
uvijek isto priviđenje muči:
Kako su u krčmi finski nož mi
usred srca zabili u tuči.

Zaokruži slovo ispred tačnog odgovora.

Naziv ove pjesme je:

- Pjesma majci*   *Pismo majci*   *Pjesma o majci*

20. Dati su ti neki leksički parovi. Pažljivo ih pogledaj i u svakome podvuci pravilno napisani dio.

podatci – podaci
zvijezda – zvjezda
izmjeriti – izmijeriti

0a59e0fc-bb14-4e9d-a646-1f52bc4b1bf7

PRAZNA STRANA

PRAZNA STRANA

ИНТЕРНО

PRIMJERAK ZA ŠKOLU

Republika Srbija
 MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE I
 TEHNOLOŠKOG RAZVOJA
 ZAVOD ZA VREDNOVANJE KVALITETA
 OBRAZOVANJA I ODGOJA

ZALIJEPI IDENTIFIKACIONU
 NALJEPNICU

ZAVRŠNI ISPIT NA KRAJU OSNOVNOG OBRAZOVANJA I ODGOJA

TEST

BOSANSKI JEZIK**IDENTIFIKACIONI OBRAZAC**

IME, IME JEDNOG RODITELJA/DRUGOG ZAKONSKOG ZASTUPNIKA, PREZIME UČENIKA

U polja upiši svoj identifikacioni broj (po jednu cifru u svako polje), a zatim ispod svake cifre oboj odgovarajući kružić.
 Npr. u polju sa identifikacionim brojem učenika ispod cifre 3 oboj kružić pored cifre 3.

IDENTIFIKACIONI BROJ UČENIKA

☐ 0	☐ 0	☐ 0	☐ 0	☐ 0	☐ 0	☐ 0	☐ 0
☐ 1	☐ 1	☐ 1	☐ 1	☐ 1	☐ 1	☐ 1	☐ 1
☐ 2	☐ 2	☐ 2	☐ 2	☐ 2	☐ 2	☐ 2	☐ 2
☐ 3	☐ 3	☐ 3	☐ 3	☐ 3	☐ 3	☐ 3	☐ 3
☐ 4	☐ 4	☐ 4	☐ 4	☐ 4	☐ 4	☐ 4	☐ 4
☐ 5	☐ 5	☐ 5	☐ 5	☐ 5	☐ 5	☐ 5	☐ 5
☐ 6	☐ 6	☐ 6	☐ 6	☐ 6	☐ 6	☐ 6	☐ 6
☐ 7	☐ 7	☐ 7	☐ 7	☐ 7	☐ 7	☐ 7	☐ 7
☐ 8	☐ 8	☐ 8	☐ 8	☐ 8	☐ 8	☐ 8	☐ 8
☐ 9	☐ 9	☐ 9	☐ 9	☐ 9	☐ 9	☐ 9	☐ 9

**PRIMJER POPUNJENOG
IDENTIFIKACIONOG BROJA**

1	0	0	1	9	9	0	7
☐ 0	☒ 0	☒ 0	☐ 0	☐ 0	☐ 0	☐ 0	☐ 0
☒ 1	☐ 1	☐ 1	☒ 1	☐ 1	☐ 1	☐ 1	☐ 1
☐ 2	☐ 2	☐ 2	☐ 2	☐ 2	☐ 2	☐ 2	☐ 2
☐ 3	☐ 3	☐ 3	☐ 3	☐ 3	☐ 3	☐ 3	☐ 3
☐ 4	☐ 4	☐ 4	☐ 4	☐ 4	☐ 4	☐ 4	☐ 4
☐ 5	☐ 5	☐ 5	☐ 5	☐ 5	☐ 5	☐ 5	☐ 5
☐ 6	☐ 6	☐ 6	☐ 6	☐ 6	☐ 6	☐ 6	☐ 6
☐ 7	☐ 7	☐ 7	☐ 7	☐ 7	☐ 7	☐ 7	☒ 7
☐ 8	☐ 8	☐ 8	☐ 8	☐ 8	☐ 8	☐ 8	☐ 8
☐ 9	☐ 9	☐ 9	☐ 9	☒ 9	☒ 9	☐ 9	☐ 9

OSNOVNA ŠKOLA _____
 MJESTO _____
 OPĆINA _____

POTPIS DEŽURNOG NASTAVNIKA

